

А К А Д Е М И Я Н А У К А Р М Я Н С К О Й С С Р
И Н С Т И Т У Т А Р Х Е О Л О Г И И И Э Т Н О Г Р А Ф И И

А Р М Я Н С К А Я Э Т Н О Г Р А Ф И Я
И
Ф О Л К Л О Р

М А Т Е Р И А Л Ы И И С С Л Е Д О В А Н И Я

10

Г. Г. ГЕВОРГЯН
КИЗЛЯР

И З Д А Т Е Л Ь С Т В О А Н А Р М Я Н С К О Й С С Р
Е Р Е В А Н • 1 9 8 0

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՀԱՊԵՐԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՀԱՅ ԱԶԳԱԴԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԲԱՆԱՀԱՅՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՆՅՈՒԹԵՐ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

10

Գ. Գ. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՂԶԼԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ • 1980

Խ մ ր ա գ ր ա կ ա ճ կ ո լ ե գ ի ա

Ր. Ն. ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ Է. Տ. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, Ս. Բ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Կ. Վ. ՄԵԼԻՔ-ՓԱՇԱՅԱՆ, Ա. Մ. ՆԱԶԻՆՅԱՆ, Դ. Ս. ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆ

Հառաքի խմբագիրներ՝

Պատմական գիտ. բեկեռձու Կ. Վ. ՍԵՂՈՍՅԱՆ, բանասիրական
գիտ. բեկեռձու Ա. Մ. ՆԱԶԻՆՅԱՆ

Գիրքը հրատարակւոյան են երաշխավորել գրախն.-ներ՝ պատմական գիտ. բեկեռձու
Դ. Ս. ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆԸ և բանասիրական գիտ. բեկեռձու Ա. Ս. ՂԱԶԻՆՅԱՆԸ

Աշխատությունում ներկայացված են հայկական նշանավոր գաղթ-
չախներից մեկի՝ Ղզլարի հայերի ինքնատիպ տնտեսական կյանքը, կեն-
ցաղը, բնանեկան և հասարակական հարաբերությունները, նյութական
մշակույթը, ինչպես նաև բանահյուսական ժառանգությունը (հեքիաթ,
երգ, առած, ասացվածք, հանելուկ, օրհնանք, անեծք և այլն)։ Ազգագրա-
կան և բանահյուսական նյութերին կցված են համապատասխան ժանրթա-
գրություններ, բառարան, իլյուստրացիոն նյութեր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՆՍՏԵՏՈՒՑԻ ԿՈՂՄԻՑ	5
Գեորգ Գրիգորի Գեորգյան	5
ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	
Ընդհանուր տեղեկություններ	8
Պատմական ակնարկ	13
Տնտեսություն	16
Նյութական մշակույթ	31
Ընտանեկան հարաբերություններ	45
Հավատալիքներ	63
Տոներ	67
ՀԱՎԵԼՎԱԾ	
Տարածված հաշտեցականների պատրաստման եղանակներ	71
Հարսանեկան ծիսակատարություններ	72
Հիվանդություն և բժշկություն	72
Ղզլարի հայերի թատերական կյանքից	73
Ղզլարցի հայ նշանավոր գեմքեր	75
Ղզլարի հայերի բարրաճի մասին	83
ԲԱՆԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆ	
Ավանդություններ	85
Հեքիաթներ, առակներ, զրույցներ, զվարճախոսություններ	87
Ժողովրդական և զուսանական երգեր, պարերգեր, խաղիչներ	95
Խաղերգեր, կատակերգեր, հանգավոր ասույթներ	101
Առած—ասացվածքներ	103
Օրհնանք, երգում, անեծք, կենաց	108
Հանելուկներ, շուտասելուկներ	111
Մականուններ	113
Դարձվածքներ	114
Նոտագրված երգերի նմուշներ	121
ԲԱՌԱՄԱՆ	126

ՀԱՅ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՆՅՈՒԹԵՐ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

10

ԳԵՎՈՐԳ ԳՐԻԳՈՐԻ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՂԶԼԱՐ

Տպագրվում է Հայկական ՍՍՀ ԳԱ ճեղքատնային և սպագրության ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ

Հրատարակչական խմբագիր Փ. Հ. ՄԱԴԱՆՅԱՆ

Նկարիչ Ն. Հ. ԽԱՆՁԱԳՅԱՆ

Գեղարվեստական խմբագիր Հ. Ն. ԳՈՐԾԱԿԱԼՅԱՆ

Տեխնիկական խմբագիր Լ. Կ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սրբագրիչ՝ Ա. Ա. ՂԱՓԼԱՆՅԱՆ

ՎՅ 05492	Պատվեր 20	Հրատ. 5057	Տպագրական 2000
Հանձնված է շարվածքի 10.1.1979 թ. Ստորագրված է տպագրության 23.11.1979 թ. Տպագրական 8,75 մամուլ, պայման. 18,13 մամուլ, հրատ. 13,77 մամուլ, Թուղթ N 1,60×84 ¹ / ₄ Տառատեսակ՝ Գրքի սովորական, տպագրություն՝ հարթ, զինք 2 ու. 45 կոպ.			

Հայկական ՍՍՀ ԳԱ Հրատարակչություն, Երևան, 19, Բարեկամության 24 դ.

Издательство АН Армянской ССР, Ереван, Барекамутян, 24-г.

Հայկական ՍՍՀ ԳԱ Հրատարակչության էջմիածնի տպարան

Эмназдзіннская типография Издательства АН Арм. ССР

ՆԿԱՏՎԱԾ ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

Ի՞նչ	տեղ	տպված է	սկսած է լինել
23	I ս. Ն. Թ	Կենդանի աշխատանքի աշխատողների հետ կերպ	Չենթանկարծում որ գոմեշները համապատասխանում
33	II ս. Ն. Թ	Մշակել	Մշակել
33	II ս. Ն. Թ	Մշակել աշխատանքի դիպլոմով	Երևի հոսանքը չի պարզվում